

Львівський інститут
Приватного акціонерного товариства
«Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»
(назва навчального підрозділу)

Кафедра права

Затверджую:
Заступник директора з
навчально-методичної та
виховної роботи

к.е.н., доц. Парфенюк С. І.

М.П.ГБ

30.08.2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри права
(назва кафедри)

Протокол № 01/24/25 від 30.08.2024 р.

Завідувач кафедри

к.ю.н., доц. Яворська В. Г.
(ПГБ)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія держави та права України

спеціальності:

081 «Право»

(шифр і назва спеціальності)

освітнього ступеня:

перший (бакалаврський)

(назва освітнього ступеня)

освітньої програми:

Право

(назва освітньої програми)

спеціалізації:

-

(назва спеціалізації)

Львів 2024

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

Мельниченко Богдана Богданівна, доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри права

Викладач:

Мельниченко Богдана Богданівна, доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри права

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри права
Протокол від 30.08.2024 р. № 01/24/25

Завідувач кафедри В. Г. Яворська
(підпис)

Силябус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми
«Право»
(назва освітньої програми)

30.08.2024 р.
Керівник (гарант) освітньої програми В. Г. Яворська
(підпис)

Силябус перевірено

30.08.2024 р.

Заступник директора з
навчально-методичної та виховної роботи Є. І. Парфенюк
(підпис)

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Історія держави та права України
Шифр та назва спеціальності	081 Право
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити / 120 год. Лекції : 34 Семінарські заняття: 16 Самостійна робота студентів: 70
Терміни вивчення дисципліни	II семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-prava/metodychne-zabezpechennya-navchalnykh-dystsyplin-opp-prava-bakalavrskyy-pershyy-riven/obovyazkovi-navchalni-dystsypliny/istoriya-derzhavy-ta-prava-ukrayiny/

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

	Мельниченко Богдана Богданівна
	доктор юридичних наук
	професор
	професор кафедри права
Дисципліни, які викладає НПП	«Історія держави і права зарубіжних країн», «Історія держави та права України», «Конституційне право України», «Муніципальне право»
Напрями наукових досліджень	Питання адміністративної правосуб'єктності органів публічного управління в країнах Європейського Союзу, децентралізація влади як основа удосконалення організаційно-правового механізму публічного управління, здійснення публічної влади в Україні в умовах воєнного стану, місцеве самоврядування в Україні в умовах воєнного стану, забезпечення прав і свобод людини і громадянина в Україні в умовах воєнного стану, право людини на життя крізь призму сучасних реалій, конституційна юрисдикція, порівняльне конституційне право
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: 0000-0003-1514-8131 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=ji9lvwoAAAAJ
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	bogdana_m2008@ukr.net
Контактний тел.	+38(096)2660180

Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	<i>http://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-prava/osobovyy-sklad-kafedry/kyun-melnychenko-bohdana-bohdanivna/</i>
--	--

Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Історія держави та права України» націлена на вивчення поетапного історичного та державно-правового розвитку в загальному контексті світової історії держави та права; аналізувати процеси формування державних інститутів, системи права, що виникали на терені українських земель на основі загальнотеоретичних та історичних уявлень про виникнення, розвиток та функціонування державних організацій та правових та соціальних систем; пов'язувати історико-теоретичні висновки минулого державно-правового процесу з сучасними проблемами державотворення та правотворення Української держави і окреслити шляхи вирішення цих проблем.

Предмет вивчення дисципліни – Предметом «Історія держави і права України» є вивчення загальних закономірностей і характерних особливостей виникнення, функціонування, змін різних типів та форм держави і права українського народу на всіх етапах його розвитку.

Мета курсу: надати майбутнім юристам знання про загальні закономірності та характерні особливості виникнення, функціонування, зміни різних типів та форм держави і права українського народу на всіх етапах його розвитку.

Завдання навчальної дисципліни: формування у студентів високої правової культури, професійної етики, глибокої поваги до вироблених в середовищі української нації зразків права і соціальних цінностей, принциповості та неупередженості у забезпеченні прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина.

Пререквізити навчальної дисципліни. «Історія держави і права зарубіжних країн», «Теорія держави і права України», «Державне будівництво та місцеве самоврядування».

Постреквізити навчальної дисципліни. «Конституційне право України», «Кримінальне право», «Цивільне право».

Програмні компетентності.

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності
Інтегральна компетентність:	
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
Загальні:	
ЗК3. Знання та розуміння предметної області діяльності. та синтезу.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
ЗК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу
Спеціальні (фахові/предметні) компетентності	
СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми

Результати навчання:

- РН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
РН19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

Зміст навчальної дисципліни

	тема	лекція	семінар. заняття
Модуль 1			
1	Історія ДПУ як наука та навчальна дисципліна. Державно-правовий розвиток України в період VIIст. До н.е.-поч. XIII ст	2	2
2	Джерела права і система права Руської держави	2	2
3	Галицько-Волинська держава та право	2	2
4	Литовсько-Руська держава та джерела права Великого князівства Литовського та Речі Посполитої	2	
5	Влада у Запорізькій Січі. Народно-визвольна війна 1648-1654 рр. Українсько-гетьманська держава і право (середина XII-поч. XXст.)	2	2
6	Суспільно-політичний лад і право в Україні у складі Російської імперії (XIX-поч. XXст).	2	
7	Відродження української національної держави і права	2	2

8	Радянська держава і право України	2	
9	Суспільно-політичний устрій і право в Україні у складі імперії (XXст)	2	
10	Суспільно-політичний устрій і право в Галичині, на Північній Буковині та Закарпатті	2	
Модуль 2			
11	Державно-політичний устрій і право України на початку XX ст	2	
12	Держава і права за Гетьманату П.Скоропадського	2	
13	Україна за часів Директорії та її право. Державне будівництво.	2	
14	Держава і право Західноукраїнської Народної Республіки (1918-1923)	2	
15	Поширення на Україну радянської державності та права. Утворення СРСР та зміни в соціально-політичному житті України.	2	2
16	Розпад СРСР та відродження суверенної Української держави.	2	2
17	Розбудова України на сучасному етапі.	2	2
Всього: 120		34	16
Підсумковий контроль: екзамен			

Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є *лекції, семінарські заняття, консультації*.

При викладанні *лекційного матеріалу* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації, лекція-консультація.

Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу студентів до найбільш важливих проблематичних питань з відповідної теми, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Ви маєте можливість обміркувати поставлені запитання, робити самооцінку рівня своєї підготовки, навчитися самостійно формувати та обґрунтовувати власну позицію, висновки і узагальнення.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу за допомогою технічних засобів навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

Лекція-консультація є поєднанням викладу нової навчальної інформації лектором з постановкою запитань. Лектор консультує студентів у ході лекційного викладу, що сприяє кращому засвоєнню ними навчального матеріалу. Вона може проводитись за різними сценаріями: запитання – відповіді; запитання – відповіді – дискусії.

При проведенні *семінарських занять* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як-то: робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічні виступи, виступи з опануванням, групові проекти та кейс-завдання.

Студенти опрацьовують інформацію з наукових, навчальних та лекційних джерел, в тому числі за допомогою всесвітньої мережі Інтернет і бібліотек, під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають із доповідями та презентаціями, що можуть бути підготовленими як у групі, так і індивідуально, моделюють поведінку у конкретних ситуаціях.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми та методи контролю.

Екзамен проводиться в усній формі в кінці 6-го семестру: до завдання входять 3 теоретичних питання.

Екзамен оцінюється у 100 балів, на який виноситься весь обсяг навчальної дисципліни та розподіляються між кількістю питань.

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА за рік по дисципліні = це середнє арифметичне між результатами поточних досягнень (РПД) за 2-й семестр та результатами підсумкового контролю (екзамену) (РПК).

Обраховується по формулі:

$(\text{РПД 2 семестр} + \text{РПК}) : 2 = \text{загальна оцінка.}$

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	10	10	7	7
Відвідування семінарських занять	1	5	5	3	3
Робота на семінарському занятті	10	5	50	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом	-		95		70
Максимальна кількість балів:		165			
165:100=1,65. Студент набрав X балів; Розрахунок: $X:1,65 = \text{загальна кількість балів.}$					

*Робота на семінарському занятті оцінюється у 10 балів.

Види робіт передбачених на семінарському занятті:

- експрес-опитування;
- опитування за темою заняття;
- тест;
- виконання практичного завдання;
- розв'язання задач;
- презентації студентів.

** Самостійна робота студента передбачає підготовка до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел та судової практики, підготовка юридичних документів. Оцінюється в 5 балів.

***Модульний контроль здійснюється у вигляді комплексної контрольної роботи, яка включає 10 тестових завдань, 2 теоретичних питання. Оцінюється 25 балів.

Критерії оцінювання: виконання тестових завдань – максимум 5 балів (0,5 балів за 1 правильну відповідь); теоретичні питання – 10 балів кожне.

Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль (екзамен):

1. У чому полягав процес перетворення органів суспільного самоврядування у слов'янських племенних союзах на державні органи?
2. Якими факторами був зумовлений процес виникнення Давньоруської держави?
3. У чому полягає наукова неспроможність норманської та пантюркської теорій походження державності у східних слов'ян?
4. Охарактеризуйте суспільний лад Київської Русі.
5. Дайте характеристику державного устрою Київської Русі.
6. Розкрийте зміст і значення реформ Володимира Великого.
7. Охарактеризуйте систему судових органів Київської Русі.
8. Дайте загальну характеристику джерел права Київської Русі.
9. Охарактеризуйте структуру, зміст та значення Руської правди.
10. Розкрийте зміст права власності в Київській Русі. Які існували особливості захисту права власності різних прошарків суспільства за "Руською правдою"?
11. Охарактеризуйте розвиток зобов'язального права в Київській Русі.
12. Розкрийте зміст спадкового права в Київській Русі та відмінності у шлюбно-сімейному праві після прийняття християнства.
13. Охарактеризуйте поняття та види злочинів у Київській Русі.
14. Які види покарань застосовувалися за злочини в Київській Русі?
15. Який характер мав судовий процес на Русі? Охарактеризуйте основні процесуальні дії та судові докази.
16. В чому полягав вплив особливостей розвитку феодального землеволодіння на суспільнополітичний устрій Галицько-Волинського князівства.
17. Назвіть відмінності джерельно-правової бази Галицько-Волинської держави. В чому полягали особливості системи права Галицько-Волинського князівства ?
18. Охарактеризуйте вплив станової організації литовсько-руського суспільства на формування інститутів державної влади.
19. Складіть схему судових установ Великого князівства Литовського. Розкрийте зміст судової реформи середини XVI ст. Додайте до цього характеристику судових установ.
20. Охарактеризуйте джерела права Великого князівства Литовського. Розкрийте зміст Литовських Статутів та їх значення для розвитку українського права.
21. Охарактеризуйте процес розвитку державного та цивільного права Литовсько-Руської доби.
22. Охарактеризуйте поняття та види злочинів, систему покарань за русько-литовським правом.
23. Охарактеризуйте процесуальне право Литовсько-Руської доби.
24. Польсько-Литовські унії (XIV-XV ст.) та їх наслідки для України.
25. Охарактеризуйте джерела та риси права на українських землях польської доби.
26. Розкрийте систему військово-адміністративних органів та управління Запорозької Січі. Охарактеризуйте систему судів на Січі.
27. У чому полягали особливості правової системи Запорозької Січі? Розкрийте джерела та риси права Запорозької Січі.
28. Охарактеризуйте процес формування Української національної держави під проводом Б.Хмельницького.
29. Охарактеризуйте правовий статус Української гетьманської держави та форму державноправових зв'язків України з Росією за договором 1654 р.
30. Розкрийте зміни у суспільному устрої Гетьманщини.

31. Охарактеризуйте форму та адміністративно-політичний устрій Козацько-Гетьманської держави.
32. Охарактеризуйте судоустрій Козацько-Гетьманської держави до і після судової реформи 1760-1763 рр.
33. Охарактеризуйте джерела права Козацько-Гетьманської держави.
34. Поясніть, чому гетьманські статті вважають конституціями Козацько-Гетьманської держави. Розкрийте порядок укладання та основний зміст цих актів. В чому полягало обмеження автономії України ?
35. “Пакти та конституції законів і вольностей Війська Запорозького” (1710 р.): основні ідеї та можливості їх реалізації в Гетьманській державі.
36. Що спричинило кодифікацію українського права у XVIII ст.? Розкрийте зміст і наслідки кодифікаційних робіт.
37. Охарактеризуйте збірник українського права 1743 р. “Права, за якими судиться малоросійський народ
38. Охарактеризуйте процес розвитку цивільного та цивільного процесуального права Козацько-Гетьманської держави.
39. Охарактеризуйте процес розвитку кримінального та кримінально-процесуального права Козацько-Гетьманської держави.
40. Розкрийте зміни в українському суспільстві в період входження до складу Російської імперії ?
41. Розкрийте сутність і основний зміст реформ другої половини XIX ст. та особливості їх проведення на Україні.
42. Охарактеризуйте порядок створення, діяльності та юрисдикцію судів за реформою 1864 р.
43. Охарактеризуйте джерела права, що діяли на українських землях у складі Російської імперії. Розкрийте зміст кодифікації права на українських землях у першій половині XIX ст.
44. Розкрийте процес розвитку цивільного та цивільного процесуального права на українських землях у складі Російської імперії.
45. Охарактеризуйте процес розвитку кримінального та кримінально-процесуального права на українських землях у складі Російської імперії.
46. Розкрийте джерела та риси права на українських землях у складі Австро-Угорської імперії.
47. Охарактеризуйте суспільно-політичний устрій на українських землях у складі АвстроУгорщини.
48. Джерела та основні риси права на українських землях у складі Австро-Угорщини.
49. За яких обставин утворилася Центральна Рада? Охарактеризуйте процес становлення й зміцнення Центральної Ради як вищого владного органу в Україні, а також інших центральних та місцевих органів влади й управління УНР.
50. У законодавчій діяльності Центральної Ради простежується два періоди. Розкрийте їх зміст і особливості.
51. Якою державою мала стати Україна за Конституцією УНР? Розкрийте зміст та структуру Конституції УНР.
52. Яким чином прийшов до влади П. Скоропадський? Дайте правову характеристику режиму Гетьманату. Розкрийте повноваження центральних та місцевих органів влади й управління Української держави.
53. Як відбувався процес реформування судово-прокурорської системи та створення правоохоронних органів Гетьманату ?
54. Охарактеризуйте законодавство Гетьманату.
55. Дайте характеристику державного ладу УНР доби Директорії.
56. Охарактеризуйте правову систему Директорії.

57. Коли і за яких обставин виникла Західноукраїнська Народна Республіка? Охарактеризуйте державний устрій ЗУНР.

58. Охарактеризуйте законодавство ЗУНР.

59. Дайте правову характеристику процесу становлення радянської державності і права в Україні (1917-1920 рр.).

60. Які зміни в державному статусі УСРР відбулися в наслідок утворення Союзу РСР? Охарактеризуйте побудову за конституціями 1919 р. та 1929 р. центральних і місцевих органів влади й управління та їхні повноваження.

61. Охарактеризуйте судові та правоохоронні органи в УСРР 20-х рр.

62. Розкрийте причини та зміст першої кодифікації радянського права в Україні.

63. Розкрийте характерні риси права УСРР у 20-х рр.

64. Які зміни у державному устрої України характерні для 30-х років ?

65. Складіть порівняльну схему центральних і місцевих органів влади й управління за Конституціями 1929 та 1937 рр. Розкрийте повноваження цих органів.

66. Охарактеризуйте систему судових, правоохоронних та репресивно-каральних органів в 30-х рр. У чому полягало посилення їх централізації.

67. Розкрийте основні положення Конституції УРСР 1937 р.

68. Визначте характерні риси цивільного, цивільного процесуального права в Україні 30-х рр.

69. Визначте характерні риси трудового й колгоспного права в Україні 30-х рр.

70. Визначте характерні риси кримінального та кримінально-процесуального права в Україні 30-х рр. Розкрийте зміст актів, що були спрямовані на розгортання масових репресій.

71. Розкрийте правові засади приєднання Західної Волині, Східної Галичини, Північної Буковини та частини Бессарабії до складу УРСР.

72. Охарактеризуйте процес перебудови органів влади й управління на початку війни. Які зміни відбулися у діяльності судових та правоохоронних органів відповідно до Указу “Про воєнний стан” від 22 червня 1941 р.?

73. На які адміністративні одиниці поділялася територія України в період німецько-фашистської окупації? Розкрийте характерні риси та особливості окупаційного режиму. У чому полягали спроби національно-державного будівництва в 1941 р.?

74. Які зміни у цивільному та цивільному процесуальному праві відбулися під час війни?

75. Які зміни у трудовому та колгоспному праві відбулися під час війни?

76. Які зміни у кримінальному та кримінально-процесуальному праві відбулися під час війни?

77. Розкрийте характерні особливості державно-правового розвитку України у повоєнний період та період “десталінізації”.

78. Охарактеризуйте зміни в судовій системі та правоохоронних органах УРСР у повоєнні роки та період десталінізації.

79. Розкрийте причини, зміст та особливості другої кодифікації радянського права.

80. Які зміни відбулися у цивільному та цивільно-процесуальному законодавстві після війни та у період десталінізації? Охарактеризуйте Цивільний та Цивільний процесуальний кодекси УРСР 1963 р.

81. Розкрийте зміни у трудовому та колгоспному праві у повоєнний період та десталінізації.

82. Розкрийте зміни у кримінальному та кримінально-процесуальному праві у повоєнний період та період десталінізації. Охарактеризуйте Кримінальний та кримінально-процесуальний кодекси УРСР 1960 р. Які тенденції характерні для розвитку кримінального права?

83. Розкрийте основні положення Конституції УРСР 1978 р.

84. Які зміни в органах влади й управління України відбулися за Конституцією УРСР 1978 р. На підставі яких законодавчих актів відбулося завершення централізації судових та правоохоронних органів? Охарактеризуйте цей процес.

85. Розкрийте риси адміністративного, цивільного, сімейного та житлового права в 70-80-х рр.

86. Охарактеризуйте розвиток трудового, земельного та природноресурсового законодавства в 70-80-х рр.

87. Охарактеризуйте розвиток кримінального та кримінально-процесуального права в 70-80-х рр.

88. У чому полягали зміни державно-правового статусу УРСР наприкінці 80-х – початку 90-х рр.? Якими законодавчими актами вони стверджувалися?

89. Охарактеризуйте зміни у законодавстві, що регулювало економічні, трудові та соціальнокультурні відносини в період “перебудови”.

90. Які зміни у кримінальному та кримінально-процесуальному законодавстві були спричинені реформуванням суспільства й держави наприкінці 80-х – початку 90-х рр.?

91. Охарактеризуйте передумови та правові наслідки проголошення незалежності України. Розкрийте основні положення Декларації про державний суверенітет України 16 липня 1990 р., історичне значення Акту проголошення незалежності України 24 серпня 1991 р., Всенародного референдуму 1 грудня 1991 р.

92. Охарактеризуйте конституційний процес в незалежній Україні. Розкрийте основні положення Конституції України 1996 р. зі змінами за законом від 8 грудня 2004 р.

93. Охарактеризуйте процес державного будівництва в Україні на сучасному етапі.

94. Охарактеризуйте процес реформування судової системи України на сучасному етапі.

95. Розкрийте основні риси розвитку сучасного українського законодавства.

Шкала оцінювання успішності студента за результатами підсумкового контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу. Курс «Історія держави та права України» (для бакалаврів) передбачає:

- обов’язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час семінарських занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені на консультаціях.

Недопустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів НПА);

- списування та плагіат.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, які проводяться у Львівському інституті ПрАТ «ВНЗ «МАУП», олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів). Відпрацювання семінарського заняття за рішенням викладача може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання, розв'язання задачі з відповідної теми.

В кінці вивчення змістовного модуля проводиться модульна контрольна робота. Результат модульної контрольної роботи для студента, який не з'явився на контрольні заходи, є нульовим. У такому разі, студент має можливість повторно виконати модульну контрольну роботу.

Рекомендовані джерела інформації.

Нормативно-правова база:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254> .

2. Договори і постанови прав і свобод військових між Ясновельможним Його Милості паном Пилипом Орликом, новообраним гетьманом Війська Запорізького, і між-генеральними особами, полковниками і тим же Військом Запорізьким з повною згодою з обох сторін. Затверджені при вільному обранні формальною присягою від того ж Ясновельможного Гетьмана. Підтверджені 05.04.1710 р. від Різдва Христового. *Верховна Рада України*. URL : <http://gska2.rada.gov.ua/site/const/istoriya/1710.html> .

3. Конституції країн світу. Конституційна Асамблея. Електронна бібліотека НБУВ. URL : <http://nbuviar.gov.ua/asambleya/index.html>.

4. Універсали Богдана Хмельницького 1648–1657 pp. URL : <http://history.org.ua/LiberUA/966-7217-53-1/966-7217-53-1.pdf>

5. Про проголошення незалежності України : постанова Верховної Ради Української РСР від 24.08.1991 р. № 1427-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12>.

Основна (базова):

6. Бурдін М. Ю., Логвиненко Є. С., Логвиненко І. А. Історія держави і права України : хрестоматія-практикум. Харків : Майдан, 2021. 890 с.

7. Забзалюк Д. Є., Макарчук В. С., Марковський В. Я., Яремчук В. Д., Рудий Н. Я. Історія держави та права : навч. посіб. / заг. ред. Д. Є. Забзалюка та В. Я. Марковського ; Львівський державний університет внутрішніх справ. Львів : СПОЛОМ, 2021. 438 с.

8. Історія держави і права України : навч. посіб. / кол. авт. : д-р юрид. наук, проф. В. О. Боняк, д-р юрид. наук, доц. Д. А. Селіхов, канд. юрид. наук, доц. Ю. С. Завгородня та ін. Дніпро : Дніпров. держ. ун-т внутр. справ, 2024. 208 с.

Додаткова:

9. Загуменна Ю. О., Лазарев В. В. Становлення та розвиток органів місцевого самоврядування в Україні (1991-2019 роки). *Право і безпека*. 2020. № 77 (2). С. 106-117.

10. Історія держави і права України : метод. рек. до самост. та індивід. роб. / кол. авт. Дніпро : ДДУВС, 2024. 100 с.

11. Мельниченко Б. Б. Європейський досвід взаємодії органів публічного управління та інститутів громадянського суспільства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 1. С. 193-196.

12. Сердюк Л. М. Зміни до Конституції України 1996 року: їх зміст і соціально-правові наслідки. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2021. Вип № 2. С.702-707.

13. Шевченко А. Є. Історія держави і права України : навч.-метод. посіб. Вінниця : ТОВ «Твори», 2020. 688 с.

Інформаційні ресурси:

-Держава і право. Збірник наукових праць. URL :

www.nbuv.gov.ua/portal/soc.../index.html

-Іванов В. М. Історія держави і права України. URL :

<http://books.br.com.ua/themes/7/49>

Підручники та навчальні посібники. URL : http://thelaw.at.ua/load/juridichna_literatura/istorija_derzhavi_i_prava_zarubizhnikh_krajn/9

- Історія держави і права України. У 2-х томах. Т. 1 / за ред. докторів юридичних наук, професорів В. Я. Тація, А. Й. Рогожина, В. Д. Гончаренка. URL : <http://5fan.ru/wievjob.php?id=16049>

- Іванов В. М. Історія держави і права України : підручник. URL : <http://www.rulit.me/books/istoriya-derzhavi-i-prava-ukraini-pidruchnik-read-404489-348.html>

- Музиченко П. П. Історія держави і права України. Бібліотека українських підручників. URL : http://libfree.com/171636405-pravoistoriya_derzhavi_i_prava_ukrayini_muzichenko_pp.html

- Історія держави і права України. Все для юриста. URL : <http://forlawyer.com.ua/lekcyi/storya-derzhavi-prava-ukrayini/>

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА УКРАЇНИ»

Разом: 120 год., з них 34 год. – лекції, 16 год. – семінарські заняття, самостійна робота – 70 год.

Кількість балів	165				
модулі	Змістовний модуль 1				
лекції	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бал)	4 (2 бали)	5 (2 бали)
Тема лекції	Історія ДПУ як наука та навчальна дисципліна. Державно-правовий розвиток України в період VII ст. до н.е.-поч. XIII ст.	Джерела права та система права Руської держави	Галицько – Волинська держава та право	Литовсько-Руська держава та джерела права Великого князівства Литовського та Речі Посполитої	Влада у Запорізькій Січі. Народно-визвольна війна 1648-1654 рр. Українсько-гетьманська держава і право (середина XII-Поч. XIII ст.)
лекції	6 (2 бали)	7 (1 бал)	8 (2 бали)	9 (6 балів)	10 (6 балів)
Тема лекції	Суспільно-політичний лад і право в Україні в складі Російської імперії	Відродження української національної держави і права	Радянська держава і право України	Суспільно-політичний устрій і право в Україні у складі імперії (XIX-XX ст.)	Суспільно-політичний устрій і право в Галичині, на Північній Буковині та Закарпатті
Семінар зан.	1 (10 1 бал)	2 (10 1 бал)	3 (10 1 бал)	5 (10+1 бал)	
Тема семінарських занять	Історія ДПУ як наука та навчальна дисципліна. Державно-правовий розвиток України в період VII ст. до н.е.-поч. XIII ст.	Джерела права та система права Руської держави	Галицько-Волинська держава та право	Влада у Запорізькій Січі. Народно-визвольна війна 1648-1654 рр. Українсько-гетьманська держава і право (середина XII-Поч. XIII ст.)	
модулі	Змістовний модуль 2				
лекція	11 (6 балів)	12 (: балів)	13 (2 бали)	14 (2 бали)	
Тема лекції	Державно-політичний устрій і право України на початку 20 століття	Держава і право за Гетьманату П. Скоропадського	Україна за часів Директорії та її право. Державне будівництво.	Держава і право Західноукраїнської Народної Республіки (1918-1923 рр)	
лекція	15 (2 бали)		16 (2 бали)		17 (2 бали)
Тема лекції	Поширення на Україну радянської державності та права. Утворення СРСР та зміни в соціально-політичному житті України		Розпад СРСР та відродження суверенної Української держави		Розбудова України на сучасному етапі
Модуль 2.					
Семінар зан.	15 (2 бали)	16 (2 бали)	17 (2 бали)		
Тема семінарських занять	Поширення на Україну радянської державності та права. Утворення СРСР та зміни в соціально-	Розпад СРСР та відродження суверенної Української держави	Розбудова України на сучасному етапі		

	політичному житті України					
СРС	1 (5 балів)		2 (5 балів)			
Поточний контроль	Контрольна робота 25 балів		Контрольна робота 25 балів			
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 1.65					